

Tui ha'ō Kakala ki ha'ō Ngāue (Career)

Ko e tohi kole ki ha ngaahi ngāue: CVs, tohi fakafe'iloaki kumi ngāue (cover letters) mo e ngaahi me'a lahi ange

Afio mai
Talitali fiefia

Bula

Kam na mauri

Nau mai

Fakaalofa atu

Ulu tons

Uhufale mai

Noa'ia

Kia orāna

**‘E faka-taukei koe ‘e he tohi ni
‘i hono fa’u ha tohi kole ngāue lelei,
kau ai hono teuteu’i ‘a e CV
moe fa’u ‘a ho’o tohi fakafe’iloaki
‘i he kumi ngāue.**

Ko e hā ‘a e CV?

Koe CV koha tohi fakamāopo’opo nounou ia ‘a ho’o hisitolia ngāue’, ngaahi mālohinga’ moe tu’unga fakaako kuo ke lava’i.

‘Oku ne faka’ali’ali kihe ngaahi ngāue’anga’ ‘a e fakaikiiki ‘o e ngāue kuo ke fakahoko he kuohili’.

Ko e hā ‘a e tohi fakafe’iloaki (cover letter) kihe kumi ngāue’?

Koe tohi fakafe’iloaki koha tohi fakataukei’i ‘o’ou kihe ngāue’anga’ pea ‘oku tonu ke fakamahino ai ko e hā ‘oku ke fe’unga ai mo e ngāue’.

‘Oku fiema’u ho’o tohi kole ngāue’ ke faka’asi ai ‘a e ngaahi me’a ni:

- koe hā ‘a e ‘uhinga ‘okú ke sai’ia ai ‘i he lakangá
- ‘oku fēfē ‘a e fenāpasi ho’o ‘ilo mo e taukei’ pea mo e lakanga ‘oku ‘atā’
- ko e hā ‘a e ‘uhinga ke lau ai ‘e ha pulengāue ho’o CV.

Fakahokohoko 'oe kanotohi

Toli mo fili

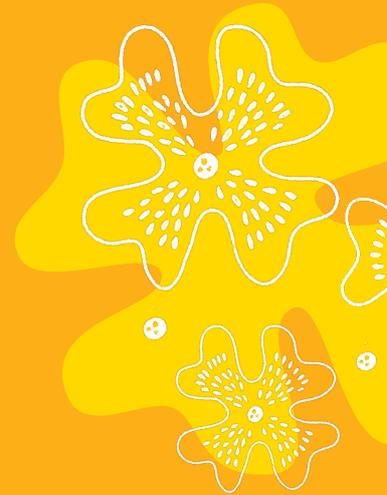
Teuteu ki hono tohi 'a ho'o CV	4
Ko hono Tohi 'a ho'o CV	9
Toe sivi'i ho'o CV	11
Koe tatau 'oha CV	12
Tānaki 'a e fakamatala ki ho'o CV	14
Koe fakama'ala'ala 'a e fiema'u (Decoding) 'oha tohi tu'uaki ngāue	18

Tui

Teuteu ke fa'u 'a ho'o tohi fakafe'iloaki kihe kole ngāue	24
Fakatātā 'o e tohi fakafe'iloaki kihe kole ngāue	26
Fokotu'utu'u 'o e tohi fakafe'iloaki kihe kole ngāue	28
Sivisivi'i ho'o tohi fakafe'iloaki kihe kole ngāue	30
Fakakakato 'a e ngaahi foomu ki he tohi kole ngāué	31

22

Fakamatala'i 'o e Ngaahi fo'i Leá	34
Ngaahi fehokotaki ki he ma'u'anga fakamatala makehe	36

Toli mo fili

Fai'aki e 'ilo 'oua 'e fai'aki e fanongo

Palōveape Faka-Tonga

Teuteu ki hono tohi 'a ho'ō CV

Kimu'a pea ke tohi 'a ho'ō CV, 'oku fiema'u ke ke teuteu 'aki ha'ō fakakaukau ki ho'ō taukei moe me'a te ke lava 'o fakahoko kihe ngāue'anga'.

Ko e hā 'a e CV?

Koe tohi hisitolia nounou 'a ho'ō taukei ngāue' (CV) 'okú faka'asi lelei ai ho'ō pōto'i ngāue' mo ho'ō mālohingá, taukei fakangāue' mo e tu'unga fakaakó. 'Okú ne faka'alí'ali atu ki he ngaahi ngāue'anga 'a e fakanounou 'oe me'a kuo ke fakahoko he kuohili'.

Ko e hā 'a e ngaahi pōto'i ngāue'?

Ko e pōto'i ngāue' 'a e ngaahi me'a koia 'oku ke fai lelei taha'. Ko e ngaahi 'ilo lahi ia kuo ke 'osi ako 'e koe.

Kau ai 'a e ngaahi me'a koeni':

- faka'ai'ai 'a e kaka'i ke fai honau lelei taha
- kumi ha solova'anga lelei ki he ngaahi palopalemá
- fokotu'u ha ngaahi sīpinga pe fakahoa 'a e ngaahi lanú.

'E siofi 'ehe kau pulengāue' ha fakamo'oni 'oku 'ia koe 'a e ngaahi poto taau 'oku nau fiema'ū'. 'Okú fiema'u ke ke lava 'o talamai 'a e ngaahi pōto'i ngāue' 'oku ke lava mo ke 'omai ha ngaahi fakatātā pē 'e fēfē ho'ō fakahoko' moe

taimi te ke ngāue'aki ai 'a e ngaahi taukei koeni 'okú ke ma'ú pea mo hano ngaahi fakatātā 'o e founga mo e taimi na'á ke ngāue'aki ai 'a e ngaahi pōto'i ngāue' ko'eni.

Ngaahi fa'ahinga 'o e pōto'i ngāue'

'Okú ua 'a e fa'ahinga 'o e pōto'i ngāue' 'oku fiema'u 'e he ngaahi ngaue'angá – ko e fakatekinikale mo e fakafo'ituitui.

Ko e hā 'a e ngaahi pōto'i ngāue' fakatekinikalé mo e fakafo'ituitui?

Ko e ngaahi pōto'i ngāue' fakatekinikalé 'oku fakatāafataha pē ki ha fo'i ngāue' tuku pau – hangē ko e, neesi, fakakaukau'i ha polokalama faka-komipiuta (software development) pe ko e 'iai ha'ō laiseni faka'uli me'alele lalahi.

Ko e pōto'i ngāue' fakafo'ituitui (na'e fa'a ui koe ngaahi 'ilo fiema'ua fakangāue) 'oku faka'aonga'i 'ihe ngaahi ngāue' kehekehe – hangē koeni', koe solova ha palopalema, faka'uto'uta lelei mo e tokanga kihe kakai.

Ko fē na'a ku ma'u ai 'eku ngaahi pōto'i ngāue mei fē?

Koe ma'u ho'o ngaahi pōto'i ngāue mei he taukei mo e ngāue kotoa na'ake kau ai 'ihe ngaahi tapa kehekehe 'i ho'o mo'ui'

'Okú ke ako mo fakamasila'i 'a e ngaahi pōto'i ngāue fo'ou kotoa 'i he lolotonga ho'o mo'ui, 'aki 'a e ngaahi me'a kehekehe 'okú ke kau atu ki aí, hangē ko e ngāue 'ofa, ngāue totongi, ako' mo e ngaahi polokalama 'oe taimi 'ata'ata'.

Tokoni

'Alu ki he careers.govt.nz/tools/skill-matcher ke kumi ha ngaahi fakakaukau kihe ngāue mei he ngaahi pōto'i ngāue 'okú ke ma'ú.

Fakakau ki ho ngaahi pōto'i ngāue 'i he ngaahi tafa'aki kotoa ko'eni.

Akó mo e ako ngāue

- Ako mā'olunga hake he kolisi
- Ngaahi kalasi po'uli, fai ha me'a pē 'oku ke manako kiai pē ngaahi leseni ngāue fakasanisani.

Ngaahi Nouti:

'i 'Api

- Tokanga kihe fānaú iiki mo e kau toulekeleka 'i he fāmilí
- Tō ha ngoue vesitapolo, matala'í'akau, 'akau, ngaahi 'akau feime'akaí mo e 'akau fua.

Ngaahi Nouti:

Ngaahi me'a 'oku fa'a tokanga ki aí mo e ngaahi manakó

- 'Āati tāvalivali, mūsika, faiva (drama), tohi fakasanisani, fokotu'utu'ú 'oe matala'í'akau
- Kau atu ki he ngaahi sipotí mo hono fokotu'utu'ú.

Ngaahi Nouti:

Ngāue 'ofa mo e ngāue 'i he komiunití

- Ako'i 'o ha ngaahi kulupu 'o ha fānau iiki pe kakai lalahi
- Kumi pa'anga 'i he founa telefoní pe 'alu mei he fale ki he fale.

Ngaahi Nouti:

Ngaahi pōto'i ngāue fakafo'ituitui/pea 'oku lava ke fakangāue'i

Ko e ngaahi pōto'i ngāue fakafo'ituitui/ngaahi 'ilo fiema'ua' koe ngaahi makatu'unga ia moe tu'unga fakakaukau 'e fiema'u ke fakahoko'aki ha ngāue. 'Oku siofi 'e he ngaahi ngāue'angá 'a e kakai 'oku 'i ai 'enau ngaahi pōto'i ngāue fakafo'ituitui 'oku hoa mo e ngāue pea mo e pisinisi. 'Oku hā atu 'i lalo 'a e ngaahi taukei 'oku fa'a fiema'u taha 'i loto 'ihe feitu'u ngāue'anga'. Fakakaukau'i pē ko e fē 'i he ngaahi pōto'i ngāue fakafo'ituitui 'oku tu'u atu 'i lalo 'okú ke ma'ú pea na'e fēfē hono ngāue'aki kinautolu'.

Mapule'i pē 'o kitá (ngāue fakapotopoto 'aki e taimi, faka'ali'ali 'ete mateuteu)

Ngāue fakataha

Fakakaukau māhino

Fetu'utaki

Ngaahi taukei fengāue'akí fakataha

Solova palopalema

'E fēfē ha'aku faka'aonga'i 'eku ngaahi pōto'i ngāu'é?

Faka'ilonga'i 'a e ngaahi fo'i lea 'oku tu'u atu 'i lalo pea 'oku nau fakamatala'i 'a e ngaahi fatongia mo e taukei kuó ke ma'ú. Ngāue'aki 'a e ngaahi fo'i lea koeni ke tokoni ke 'ilo'i 'aki 'a ho'o ngaahi pōto'i ngāu'é.

 <p>Tokoni fale'i fakahinohino fakafaingofua'i fakataukei tataki tuhu'i fakafofonga'i</p>	 <p>Fetu'utaki felotoi tohi fakaangaanga fakatonutonu ue'i alea'i tu'uaki</p>	 <p>Sēvesi ki he Kasitoma tokanga'i tokoni'i alea'i tu'uaki fakahoko</p>	 <p>Ngāue'i/tekinikale fokotu'utu'u langa fika'i (calculate) pukepuke fakalele ha ngāue fakalelei'i solova</p>
 <p>Ako ngāue fale'i Fakafehokotaki lelei fakalalakaka fakamatala'i fakafaingofua'i tataki fakahoko fekau'i</p>	 <p>Fakalele 'o e pisinisi fokotu'utu'u tānaki tuku atu pukepuke muimu'i fakalele ha ngāue teuteu'i lekooti</p>	 <p>Ngāue fakakomipiuta fakakaukau'i fokotu'u ha me'a polokalama pulusi fa'u tohi he komipiuta</p>	 <p>Pule vahe'i ha fatongia fakafehokotaki sivisivi'i tataki fokotu'utu'u ha ngāue palani to e vakai'i lipooti</p>
 <p>Fakakaukau fo'ou fa'ufa'u fakakaukau'i fakalalakaka fakatātaa'i fakahoko ngāue</p>	 <p>Taki lavame'a fokotu'u kamata'i fakafe'iloaki faka'ai'ai</p>	 <p>Lavame'a faka'ilonga (award) kakato fakalalakaka fakahoko ngāue fakalelei'i fakalahi fakafe'iloaki</p>	 <p>Fakatotolo fakafuofua'i sivisivi'i sivi tuhu'i pau faka'uHINGA'i faka'eke'eke fakatotolo'i</p>

Ko 'eku ngaahi pōto'i ngāue

Ngāue'aki 'a e tēpile 'oku tu'u atu 'i laló ke ne fakafao'i 'a ho'o ngaahi pōto'i ngāue pea 'oku fēfē ho'o faka'aonga'i kinautolu.

Ngaahi pōto'i ngāue fakatekinikale

Hangē ko e: Ngaahi fatongia mo e naunau ki hono fakalele 'o ha pisinisi

Na'e fēfē 'a 'eku ngāue'aki 'a e'ilo ko'ení

Hangē ko e: Ngāue'aki 'o e ngaahi me'angāue 'i he 'ōfisi hangē ko e ngaahi mīsini faitā (photocopiers), ngaahi mīsini paaki mo e ngaahi telefoni

Pōto'i ngāue fakafo'ituituí

Hangē ko e: Fetu'utaki ngutu

Hangē ko e: Ngaahi pōto'i ngāue fakafetu'utaki/sēvesi ki he kau kasitomá/fefakatau'aki

Na'aku faka'aonga'i fēfē 'a e 'ilo ko'ení

Hangē ko ení': Faingofua 'a e fetu'utaki mo e kakai mei he ngaahi tafa'aki kehekehe 'oe mo'ui mo e ngaahi ta'u 'oku nau 'iai.

Hangē ko e: Lahi ange 'a e ngaahi fakatau na'e fakahoko atu ki he kau kasitomá 'i he ngaahi fatongia kehekehe

Ko hono tohi 'a ho'o CV

- 'Oku tonu ke nounou pē 'a ho'o CV, hā lelei pea ne tohoaki'i 'a e tokangá. Fokotu'u ke hā mahino 'a e ngaahi me'a 'oku fiema'ú 'e he ngāue'angá.
- Fakafao'i kotoa ho'o ngaahi taukei pea mo e ngaahi pōto'i ngāue kuó ke 'osi fakalahi. 'Oua ná'a ngalo 'a e ngaahi me'a 'okú ke fai 'i tu'a mei ho'o ngāue. Faka'asi 'a e ngaahi fakatātā 'i he feitu'u 'oku totonu ke hā ai.
- Vakai ki ha fakatātā 'o ha ngaahi CV ke ma'ú ai ha ngaahi fakakaukau ki hono fa'ufa'u mo e fili 'o e ngaahi lea ki ho'o CV.

Fakahoa ho'o ngaahi pōto'i ngāue ki he 'enau ngaahi fiema'ú

'Oku tonu ke fakahaa'i atu 'e ho'o CV ki ha ngāue'anga e malava ke fakangāue'i koe, ko koe 'a e tokotaha 'oku nau fekumi ki aí pea tenau ma'ú 'a e ola lelei mei he 'enau fakangāue'i koé.

'Oku mo'umo'ua 'a e ngaahi ngāue'anga, ko ia 'oku tonu ke fakahā lelei atu 'i ho'o CV 'okú ke fe'unga mo 'enau ngaahi fiema'ú. Fakalahi ho ngaahi faingamālie ke fakahoko ai hao faka'eke'eke 'aki hono fokotu'utu'u fakapatonu 'a ho'o CV ki he ngāue 'okú ke tohi kole ki aí.

Koe fehu'i 'e tolu ke ke 'eke pē kiate koé

→ 'I he taimi 'oku lau fakavave'i ai 'e ha taha 'eku CV, te nau fakakaukau nai 'oku 'asi lelei?

→ 'I he 'enau lau 'eku CV, te nau fakakaukau nai 'okú ou ma'ú 'a e ngaahi pōto'i ngāue 'oku nau fiema'ú?

→ 'I he 'enau fili 'a e ngaahi CV kihe lisi aofangatuku', te nau pehē nai 'oku mahu'inga ke nau fe'iloaki mo au?

Mo'oni'i me'a (Fact): Ko e hā 'a e sisitemi ki hono muimui'i 'o ha taha 'oku tohi kole ngāue (applicant tracking system – ATS)?

'I he 'osi ho'o tohi kole ki ha ngāue, 'e lava ho'o CV ke fakahū ki ha me'angāue fakakomipiuta 'oku ui ko e applicant tracking system (ATS). 'Oku mahu'inga leva ke ke tohi ho'o CV 'o ngāue'aki 'a e ngaahi pōto'i ngāue tefito mo e ngaahi fo'i lea 'oku tu'uaki atu 'aki 'a e ngāue.

Ko e me'angāue fakakomipiuta eni 'oku ngāue'aki 'e kinautolu 'oku nau tu'uaki atu 'a e ngāue ke fakahokohoko 'aki 'a e ngaahi CV mo e ngaahi tohi fakafe'iloaki kumi ngāue.

'Oku fili pē 'e ha pule ngāue ha ngaahi fo'i lea tukupau, pea 'e kumi leva 'e he ATS 'a e ngaahi lea ko'eni 'i he ngaahi pepa fakamatalá. Ko e ngaahi fo'i lea ko'eni 'oku fa'a lahi pē ko e hingoa 'o e ngāue, tafa'aki fakangāue mo e ngaahi pōto'i ngāue 'oku fiema'ú.

‘Oku ua ‘a e fa’ahinga ‘o e CVs

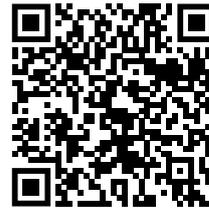
‘Oku ua ‘a e fa’ahinga ‘o e CV te ke lava ‘o fokotu’utu’ú, ‘o fakatefito pē ‘i ho’o ngaahi a’usia fakangāue ‘i he kuohilí pea mo e ngaahi pōto’i ngāue ‘okú ke ma’ú. Kapau ‘oku lahi ho’o ngaahi fakatātā (examples) ‘i ha kongā ‘e taha ‘o ho’o CV pea sí’isí’i ange ‘i he ngaahi kongā kehē, ‘oku OK pē moia. ‘E fiema’u leva pē ke ke fokotu’utu’u ‘a ho’o CV ‘i ha founga kehe pea faka’atalahi mai ai ho ngaahi mālohingá.

CV ‘oku fakatefito ‘i he ngāue
(work-focused)

Ngāue’aki ‘a e CV ko’ení kapau ‘oku ‘i ai ha’o ngaahi a’usia fakangāue pea ‘okú ke fiema’u ke fakalakalaka ho’o ngāue.

CV ‘oku fakatefito ‘i he pōto’i ngāue
(skills-focused)

Ngāue’aki ‘a e CV ko’ení kapau ‘okú ke fiema’u ke fetongi ho’o ngāue, nofo mei he akó pe ‘i ai ha ngaahi fetō’aki ‘i ho hisitolia ngāue pe sí’isí’i ho’o ngaahi a’usia fakangāue.

Toe sivi'i ho'o CV

Ngāue'aki 'a e lisi ko'eni ke fakapapau'i 'e fakatokanga'i 'a ho'o CV 'e ha ngāue'anga pe tokotaha tu'uaki ngāue.

Ngāue ke fakahokó

'Osi fakahokó

Fokotu'u ke mahino 'a e hingoa mo e fakaikiiki ki he fetu'utaki 'i he peesi 'uluaki

'Oku lanu 'uli'uli 'a e mata'itohi pea si'pinga tatau ke faingofua hono lau (matalahi 'o e mata'i tohi ko e 11 pe 12)

Ma'u ai 'a e ngaahi fakamatala fekau'aki kotoa pe – ngāue'aki 'a e fakamatala ki he ngāue mo e tu'uaki ko ha fakataukeyi

Fakamatala fakafo'ituitui pe kaveinga ngāue 'oku fekau'aki mo fakahangatonu ki he me'a 'oku fiema'u

Tonu 'a e ngaahi 'ulu'i tohi pea tatau mo e lahi 'o e ngaahi mata'itohi

Ko e ngaahi poto'i ngāue 'oku fekau'aki ia mo e taukeyi pea mo e ngaahi fo'i lea tefito mei he tu'uaki 'o e ngāue na'e ngāue'aki

Ngāue'aki 'a e ngaahi poini (bullet points) pea 'ai ke laine taha

Fakamu'omu'a 'a ho'o ngaahi ngāue fakamuimui tahá 'i he lisi

'Uluaki fokotu'u ho'o ngaahi faka'iloga fakaako mā'olunga tahá pe hoa mo e ngāue

'Oua 'e fokotu'u 'a e ngaahi kongá (sections) 'o 'ova ki ha ngaahi peesi kehe

Fokotu'u 'a e fakamatala kakato ('oua 'e fakanounou pe ngāue'aki 'a e ngaahi mata'itohi fakanounou (acronyms))

Tonu 'a e sipelá mo e kalamá

To'o 'a e ngaahi fakatā, ngaahi lau'i tā, ngaahi puha tohi (text boxes) pea moe ngaahi tēpilé

Vakai'i ho kau poupou (referees) ke fakapapau'i 'oku tonu honau ngaahi fetu'utaki'angá

Fakakau atu mo ho'o ngaahi manako fakafo'ituitui mo e ngaahi me'a 'okú ke sai'ia ki ai

'Oua 'e to e lōloa 'a e CV 'i he peesi 'e tolu

Kole ki ha taha 'okú ke falala ki ai ke ne vaka'i ho'o CV pea mo 'oatu ha'ane lau ki ai

Tui ha'o Kakala ki ha'o Ngāue (Career)

Ko e tohi kole ki ha ngaahi ngāue: CVs, tohi fakafe'iloaki kumi ngāue (cover letters) mo e ngaahi me'a lahi ange

Koe tatau 'o ha CV

Ngāue'aki 'a e fakatātā ko'eni ke tokoni atu ki ho'o fa'u ho'o CV.

Pare Bennett

'Okalani 8888
099 999 9999
Pjbennettwork@email.com
www.linkedin.com/in/pjbennett05

Fakamatala fakafō'ituitui

Tokotoha tauhi 'oku 'ofa pea 'okú ne 'ilo 'a e founa ke tokanga mo e fakakaukau lelei 'i ha hoko 'a ha ngaahi me'a fakatu'upakē. Lava ke fakahoko ha ngaahi sēvesi kehekehe ki he kakai ke tokoni ki he 'enau ongo'i fiemālie mo malu 'i he taimi kotoa pē. Ma'u 'a e setifikeiti 'i he first aid pea lava ke fakahoko 'a e ngaahi me'a kehekehe kau ai foki mo e CPR. Faka'ofa'ofa 'ene ngāue mo e tauhi 'a e 'ulungaanga lelei ki he ngaahi fiema'u ki hono tokanga'i 'o kinautolú 'o tu'u tafa'aki 'i honau mohengá. Mataotao 'i hono tauhi 'o e kau toulekeleká.

Ngaahi pōto'i ngāue fakatekinikale

- Ngāue'aki 'o e glucometer
- Poto 'i hono ngāue'aki 'o e ngaahi 'iuniti faka'ilekitulōniki ki hono sivi 'o e toto mā'olungá (blood pressure) mo e me'angāue ki he 'ea 'osikená (oxygen)
- Maheni mo e ngaahi nāunau fakakomipiuta ki he faito'ó (medical software)
- 'Ilo'i e ngaahi founa ki hono vahevahe 'o e ngaahi faito'o 'oku fiema'u

Ngaahi pōto'i ngāue fakafō'ituitui

Ngaahi taukei 'i he fetu'utaki

- Tokotaha 'oku fanongo lelei pea tuku ha taimi ke ne mahino'i 'a e ngaahi me'a 'oku feinga ha tokotaha 'okú ne tauhi ke lea mai 'aki
- Fetu'utaki 'i ha founa 'oku lea mokomoko, fakafiefia mo anga lelei ke tokoni ki he kakai 'okú ne tauhi ke nau ongo'i 'oku talitali lelei kinautolu mo fanongo ki honau le'ó
- 'Oatu 'a e ngaahi fakamatala fakasetisitika 'i he māhina kotoa pē ki he ngaahi fakataha 'a e poaté

Iviivi mo e loto vēkevēké

- Laukonga mo pele pea va'inga 'i he ngaahi papa va'ingá (board games) mo kinautolu 'okú ke tauhi, pea faka'ai'ai ke kau kotoa ki ai
- Tokoni'i kinautolu 'okú ne tauhi 'i he 'enau fiema'u ke 'alu ki he 'ofisi 'o e toketaá pea poupou'i foki 'o ka 'ikai lelei 'a e ongoongo 'oku ma'u atú

Ngaahi vā mo e kakai kehé

- Ako'i 'a e ngaahi mēmipa 'o e fāmili 'o kinautolu 'okú ne tauhi 'i he founa ke tokanga'i 'aki honau ngaahi 'ofa'angá 'i he taimi 'okú nau nofo fakataha ai
- Fakahinohino'i 'a kinautolu 'okú ne tauhi ki he founa 'o hono ngāue'aki 'o e ngaahi me'a ngāue fakafaito'ó hangē ko e ngaahi konga ki he sinó 'oku fa'ú (prosthetics) pe me'a ke tokoni ki he 'alú (crutches)

Hisitōlia ngāue

Tokotaha Tauhi Tōtō Atu (Top Notch Carer) 'Okalani 2013–taimini

Tokotaha Tauhi (Caregiver)

- Tokoni'i 'a e fefine 'okú ne tauhi ke hifo mei he mohengá 'i he pongipongi mo tokoni ki he 'ene tui valá
- Kaukau'i 'a e tokotaha 'okú ne tauhi, pea 'uluaki vakai'i 'oku lelei 'a e ngaahi tu'unga tefito fakaesino kotoa pē
- Fakahoko ha ngaahi fatongia kehekehe ki he tokotaha 'okú ne tauhi hangē ko e foó, 'alu ki falekoloa ke fakatau 'a e ngaahi me'a ki he feime'atokoni mo e fakahinohino ke tonu 'a hono ngāue'aki 'o e ngaahi faito'ó
- Tokoni ke faka'uli'i holo 'a e fefine 'okú ne tauhi koe'uhí ke kei hokohoko mo longomo'ui 'a 'ene kau atu ki he komiunitií
- Teuteu'i 'a e me'atokoni fakamo'ui lelei ma'á e fefine 'okú ne tauhi mo fakapalanisi 'a e me'akai 'okú ne ma'ú

Quantum Care 'Okalani 2011–2013

Tokoni ki he Tauhi Fakafo'ituitui (Personal Care Aide)

- Fakahoko 'a e tokoni ki hono tauhi fakahaisini fakafo'ituitui 'a kinautolu 'oku ne tauhi 'i he tafa'aki honau mohengá
- Tokanga'i 'a e ngaahi lekooti 'o e tokotaha 'okú ne tauhi, pea 'ohake 'i he taimi 'oku fiema'u ai 'e he supavaisá
- Ako'i 'a e ngaahi mēmipa 'o e fābili 'o kinautolu 'okú ne tauhi 'i he founa ke tokanga'i 'aki honau ngaahi 'ofa'angá 'i he taimi 'okú nau nofo fakataha aí, pea fakahā ki he kakai 'a e founa ke fakahoko'aki 'a e ngaahi me'a tefito 'i he CPR
- Na'e ngāue mo e kau ngāue fakapalofesinale kehe 'i he mo'ui lelei hangē ko e kau fotofota (physiotherapists), ke to e lelei ange 'a e tokanga'i 'o kinautolu 'okú ne tauhi

Hisitōlia 'o e akó

Tipiloma 'i he Tauhi (Diploma in Caregiving) AUT – 'Okalani 2008–2010

Setifikeiti 'i he First Aid (Certificate in First Aid) St John's 2019

Ngāue 'ofa mo e ngāue 'i he komiunitií

Ngāue 'Ofa ki he Malu'i 'o e Komiunitií (Community Defence Volunteer) 'Okalani 2018

- Fakama'a 'a e ngaahi matātahi 'i he 'osi 'a e magari lahi
- Tufa atu 'o e ngaahi puha tokoni (care packages) ki he ngaahi fāmilí
- Fokotu'utu'u 'a e ngāue 'a e kau ngāue 'ofa ki he me'akai 'oku fetuku holó (meals on wheels)

Ngaahi Manakó

Taimi mo e fābili, ngaahi ngāue 'i he lotú, fokotu'utu'u 'a e Pasifika Festival

Kau fakamo'oní (Referees)

Earl Cave

Pule Fakavahe (Regional Manager)

Tokotaha Tauhi Tōtō Atu

023 232 2322

earl.cave@topnotchcarer.co.nz

Deanna Munro

'A'ana 'a e Pisinisi (Owner)

Quantum Care

023 333 3333

deanna.munro@quantumcare.co.nz

Tānaki ‘a e fakamatala ki ho’o CV

Ngāue‘aki ‘a e foomu ko ‘ení ke tokoni‘i koe ke tānaki ‘a e fakamatala ke tu‘u ‘i ho’o CV.

Hingoa

Telefoni

‘Īmeili

Fika ho’o laiseni faka‘ulí

Fakamatala fakafo‘ituitui

Ko e fakamatala fakafo‘ituituí ‘oku ‘oatu ai ha ‘ata nounou fekau‘aki mo e fa‘ahinga ngāue mo e fatongia ‘okú ke fiema‘ú pea mo e fa‘ahinga pisinisi (industry) ‘okú ke fie ngāue aí. Tauhi eni ki ha sētesi pē ‘e 3–4. Ko ha fakakaukau lelei ke toki tohi ho’o fakamatala fakafo‘ituituí ‘i he ‘osi ‘o e tānaki kotoa ‘a ho’o ngaahi fakamatalá, ko ia ai toki fakahoko fakamuimui ia.

Ngaahi pōto‘i ngāue tefitó (Key skills)

Ngaahi fakatātaá:

Ngāue Leipa

- Lahi ‘a e ngaahi pōto‘i ngāue leipá ‘o kau ai ‘a e simá (concreting), keli (digging), hiki ‘o ha me‘a mamafa (heavy lifting) mo e monomono ‘o e ngaahi ‘aá
- Ngaahi pōto‘i ngāue ‘i he ngaahi faama ngoue‘angá hangē ko e toli ‘akau, ‘auhani (pruning) mo e fakama‘ala‘ala ‘a e kelekelé ki he tō ‘akau.

Ngāue fakataha ‘a e timí

- Taukei ‘i he ngāue fakataha mo e ngaahi timí, ke fakapapau‘i na‘e fakakakato ‘a e ngaahi fatongia kotoa pē pea tokoni ki he kakai kehé ‘i he timi na‘e fiema‘u aí.

Ngaahi pōto‘i ngāue fakatekinikale

-
-

Ngaahi pōto‘i ngāue fakafo‘ituitui

-
-

Fakatātā

Fakatātā

Hisitōlia ngāue

Lisi 'a e ngaahi fatongia mo e ngaahi ngāue na'á ke tokanga'i 'i he fatongia takitaha.

Ngaahi fakatātaá:

Ngāue leipa

2018–lolotongá ni

1234 Gib Systems (fakataimi, kongá taimi), Onehunga

- Fakaheka mo e fakahifo 'o e ngaahi lau'i papá (sheets)
- Tauhi ke ma'a mo fakamaau 'a e feitu'u 'oku fai ai 'a e ngāue mo e ngaahi me'angāue ki he fakama'a.
- Sikalu'i mo e tutu'u 'o e ngaahi lau'i papa 'aofi

Fatongia

Vaha'a taimi na'e ngāue a'i

Hingoa 'o e pisinisi, feitu'u 'oku tu'u a'i

Ngaahi fatongia mo e ngaahi ngāue

-
-

Fatongia

Vaha'a taimi na'e ngāue a'i

Hingoa 'o e pisinisi, feitu'u 'oku tu'u a'i

Ngaahi fatongia mo e ngaahi ngāue

-
-

Ngaahi Faka'ilonga Akó

Lisi ha ngaahi faka'ilonga fakaako 'okú ke ma'u, hangē ko ha setifikeiti, mata'itohi pe lesisita (registration). Te ke lava foki 'o 'omai 'a e ngaahi fakaikiiki hangē ko ha ngaahi poloseki pe ngaahi lavame'a.

Ngaahi fakatātaá:

Setifikeiti Fakafonua ki he Ngaahi Pōto'i Ngāue 'i he Langá (National Certificate in Construction Trade Skills) – Lēvolo 3

2018–lolotongá ni

Te Wānanga O Aotearoa, Māngere

- 'E lava ke 'oatu 'a e pepa fakamo'oni akó mo e ngaahi 'iuniti 'o ka fiema'u ia.

Ngaahi Faka'ilonga Fakaakó

Ta'u na'e hilifaki ai 'a e mata'itohi

Ako'anga na'e ma'u mei a'i

Fili tau'atāina: Ngaahi poloseki/lavame'a

-

Tui ha'o Kakala ki ha'o Ngāue (Career)

Ko e tohi kole ki ha ngaahi ngāue: CVs, tohi fakafe'iloaki kumi ngāue (cover letters) mo e ngaahi me'a lahi ange

Ngaahi Faka'ilonga Fakaakó

Ta'u na'e hilifaki ai 'a e mata'itohi

Ako'anga na'e ma'u mei ai

Fili tau'atāina: Ngaahi poloseki/lavame'a

•

Ako ngāue

Lisi ha ngaahi ako ngāue ke he kuo ke 'osi fakakakato.

Ngaahi fakatātaá:

**Fakafehokotaki Ngāue 'a e Pasifiki
(Pacific Work Connect)**

2020

Komisioni ki he Ako'anga Tēsiale
(Tertiary Education Commission)

- 'Ulungaanga 'i he ngāue'anga Nu'u Sila,
fokotu'utu'u 'o ha CV 'i he founga 'a Nu'u Silá

First Aid Certificate

2020

Kolosi Kulá (Red Cross)

- Lolotonga 'aonga, 'osi ki he 2022

Hingoa 'o e akongāue

Ta'u

Kautaha fakahoko akó

Ngaahi fakaikiiki fekau'aki mo e me'a na'a ke fai

•

Ngāue 'ofa pe ngāue 'i he komiuniti (fili tau'atāina)

Lisi 'a e ngaahi ngāue 'ofa pe ngāue 'i he kimiuniti na'a ke 'osi fai, tautautefito kapau 'oku fekau'aki mo e ngāue 'oku ke tohi kole ki ai.

Ngaahi fakatātaá:

Taki 'o e To'utupu

2016–2017

Siasi St Paul, 'Okalani

- Fokotu'utu'u mo e fakahokohoko 'o e ngaahi ngāue 'a e kau mēmipá mo honau ngaahi fatongia ki he ngaahi fakataha 'a e to'utupu
- Fokotu'utu'u 'a e ngaahi feohi'anga (events) mo e ngaahi kumi pa'angá.

Fatongia

Vaha'a taimi 'o e ngāue 'ofa

Hingoa 'o e kalapu, kulupu fakakomiuniti, siasi, etc

Fili tau'atāina: Ngaahi fakaikiiki fekau'aki mo e me'a na'a ke fai

Ngaahi manako fakafō'ituitui/ngaahi ngāue

Tānaki ha pōini 'e ua pe tolu 'o fakaiiki ai ho'o ngaahi manakó mo e/pe koe ngaahi ngāue 'oku ke fai 'i ho'o 'ata'atā' (hobbies). Fakakau ai ho'o ngaahi manako pē koe ngaahi me'a kehe 'oku ke fai tene fakamahino ko ho'o 'ilo moe taukei 'oku fakapatonu kihe tohi kole ngāue'.

Kau fakamo'oni (Referees)

'Oku fa'a kole atu 'a e ngaahi ngāue'angá kiate koe ke 'oange ha'o ongo fakamo'oni 'e toko ua pe lahi ange – ko ha kakai te nau lava 'o telefoni atu ki ai ke vakai'i 'a ho'o ngaahi taukei mo 'ilo mei ai pe te ke fe'unga mo 'enau kautahá. **Ko hono fili 'oe kau fakamo'oni tonu' 'oku mahu'inga.**

'E lava ke ngāue'aki ha fakamo'oni faka'ulungaanga, hangē ko ha faiako sipoti pe taki 'i he siasí, kapau 'oku tokosí'i ha'o kau fakamo'oni fakangāue. 'E lava ke hoko ia ko ha tokotaha 'okú ne 'ilo'i lelei koe pea ne lava 'o fokotu'u atu koe 'o fakatefito 'i ho ngaahi mālohinga fakafō'ituituí.

Fili ha kau fakamo'oni 'oku fakapolofesinale, faingofua ke fetu'utaki mo ia pea lava 'o talanoa fekau'aki mo e anga ho'o ngāue. Fakapapau'i ke ke talaange kiate kinautolu 'e fai atu ha fetu'utaki.

Lelei 'aupito: Ko ho'o pulé, taki 'i he timí, supavaisa pe CEO

Lelei: Ko ha pule 'i ha poloseki, tokotaha 'okú ke ngāue ki ai, pe tokotaha 'okú ke lipooti ki ai

Kapau 'oku 'ikai 'atā kinautolu 'i 'olungá: Ko ha faiako sipoti, taki fakakomiuniti, tokotaha 'okú ke ngāue ki ai pe tiuta 'i ha koosi.

Hingoa 'o e fakamo'oni

Hingoa 'o e Lakangá

Telefoni

Kautaha

Telefoni to'oto'o

Īmeili

Hingoa 'o e fakamo'oni faka'ulungaangá

Hingoa 'o e fatongia (eg, taki 'i he siasí)

Telefoni

Kautaha/komiuniti/kulupu fakasiasi

Telefoni to'oto'o

Īmeili

Vakai ki he careers.govt.nz

'I he lava ko ia ho'o fokotu'utu'u ho'o fakamatalá ki he foomu 'i 'olungá 'e lava leva ke ke 'alu ki he 'initaneti 'o 'ave (transfer) 'a e fakamatala ko'ení ki he CV Builder pe ko e fili ha fōtunga (template) 'e taha.

- **CV Builder – careers.govt.nz/tools/cv-builder**
- **Koe ngaahi fōtunga 'o e CV ke ngāue'aki – careers.govt.nz/job-hunting/cvs-and-cover-letters/templates**

Tui ha'o Kakala ki ha'o Ngāue (Career)

Ko e tohi kole ki ha ngaahi ngāue: CVs, tohi fakafe'iloaki kumi ngāue (cover letters) mo e ngaahi me'a lahi ange

Ko e fakama'ala'ala 'a e fiema'u (Decoding) 'o ha tohi tu'uaki ngāue

'Oku hā 'i lalo ha fakatātā 'o e me'a ke ke siofi 'i ha fakamatala ngāue 'i he taimi 'oku ke fokotu'utu'u ai ho'o CV mo e tohi fakafe'iloaki kole ngāue.

Ko ha fakatātā 'o e ngaahi fatongia te ke fakahoko 'i he lakangá. Fakakau atu ha ngaahi fakatātā 'o e ngaahi fatongia tatau kuó ke 'osi fakahoko kimu'á ki ho'o CV mo e tohi fakafe'iloaki kole ngāue

Fakakau atu 'i ho'o tohi fakafe'iloaki kole ngāue 'oku ke 'atā ke ngāue 'i he ngaahi houa ko iá mo ha ngāue sifi 'i ha ngaahi 'aho 'e ní'ihí

'Oatu ha ngaahi fakatātā 'i ho'o CV ki he ngaahi fatongiá 'i he feitu'u 'e ala fe'unga ki aí

Mahu'inga 'aupito – fokot'u'u 'eni 'i ho'o tohi fakafe'iloaki kole ngāue mo e CV

Kapau 'oku ke ma'u 'eni, 'oku lelei ke fokotu'u 'i ho'o tohi fakafe'iloaki kole ngāue ka 'oku 'ikai ko ha fiema'u pau ia. Kapau 'oku 'ikai te ke ma'u ia 'e lava ke ke talanoa fekau'aki mo e lēvolo 'oku ke 'i ai 'i he taimi ní pea kapau te ke hoko atu ke ma'u ho'o laiseni 'i he kaha'u vave maí.

Faka'uli fokilifi (forklift driver)

ABC Construction Ltd.

Fakamatala

'E kau ki he lakangá 'a e:

- i Fetukutuku takai holo 'a e ngaahi fakatoka 'esia papa moe ngaahi pou tu'u 'ihe fale ngāue' moe 'iate'
- Fakaheka mo e fakahifo kinautolu ki he ngaahi loli tilivá
- Fetuku 'a e ngaahi naunaú ki he feitu'u fakaheka 'angá
- Fakahoko ha ngāue kehekehe 'iha taimi tukupau tatau mo e tokoni ki he fakaheká 'oku kau ai 'a e toutou fakahifo 'o e mīsiní ke tokoni ki he ngaahi fatongia kehe 'i he 'i tu'a 'i he 'api ngāué

Ko e hā 'a e lelei ma'a ú

- Monite kihe Falaite fakataha moe houa ngāue fetō'aki he 'aho Tokonaki'; koe ngaahi houa ngaue 'oku 'ihe vaha'a 'oe 6.00am kihe 6.30pm
- Ngāue ki ha tokotaha 'oku ne Laumalie 'oe ngaue fakataha mo Mo'ui lelei moe atakai malu ngāué

Ke ma'u 'a e ola 'oku lelei 'e fiema'u koe ke:

- Sino malohi pea Mateuteu kihe ngāue
- Taukei 'aupito 'ihe faka'uli misini hiki (forklift) [moe sila ngofua F] 'oku pau ke ma'u
- Koe 'iai 'a e laiseni kalasi 2 moe me'alele pau kihe fononga te ne faka lahi ho faingamalie
- Pau ke lava'i 'a e sivi faito'o kona tapú pea fakahā ha ngaahi mo'ua 'i he fakamaau'angá
- Kuo pau ke 'iai ho'o tohi fakaongoongo lelei 'e 2
- Lava ke kamata 'i he taimi pē ko iá

Fakatātā 'o ha pōto'i ngāue 'e ala faka'aonga'i 'i ha ngaahi ngāue kehekehe.

'Oatu ha ngaahi fakatātā ki ho'o ngaahi pōto'i ngāue 'oku lava ke faka'aonga'i 'i ha ngaahi ngāue kehekehe 'i ho'o CV

Fakatātā 'o e ngaahi ngāué

Fakamahino mai 'oku ke lava 'o ngāue 'i ha timi

'Oatu ha fakatātā ki ho'o taukei 'i hono tauhi 'o e mo'ui lelei mo e malú hangē ko e, ako ki he first aid

Fakamamafa'i mo 'oatu ha ngaahi fakatātā 'i ho'o tohi kole ngāue fakalukufuá

Tānaki ho'o kau fakamo'oni ki he faka'osinga 'o ho'o CV 'i lalo 'i he Ngaahi Fakamo'oni, pe fokotu'u ki ai 'e ma'u atu ho'o kau fakamo'oni 'o ka fiema'u

CV Tohi fakafe'iloaki kole ngāue CV mo e tohi fakafe'iloaki kole ngāue

Fakahoa ho'ō ngaahi pōto'i ngāue mo e taukei ki he ngāue

<p>Koe Me'a ke ke sio kiai (fakatātā – koe faka'uli forklift)</p>	<p>Ko e hā 'eku 'ilo pē taukei (fakatātā)</p>
<p>Ko e hā 'a e me'a 'okú ke 'ilo fekau'aki mo e kautaha? Vakai ki he uepisaiti pe talanoa ki he kakaí. Ko e hā 'a e ma'e 'okú nau faí?</p>	<p>Fakamatala fekau'aki mo ha kautaha tatau kuó u 'osi ngāue ai (fa'iteliha pe teke tali pē 'ikai)</p>
<p>Ko e hā 'a e ngāue? Ko e hā 'a e ngaahi ngāue, ngaahi fatongia mo e ngaahi lakangá?</p> <ul style="list-style-type: none"> Fakauta mo e fakahifo 'o e ngaahi kaumatapā papá mo e ngaahi pou tu'ú mo fetuku holo 'i he fale ngāue. Ngāue'aki 'a e forklift ke hiki mo 'ave holo 'a e ngaahi fakavaka matapā papá mo e ngaahi pou tu'ú. 	<p>Ko 'eku ngaahi ngāue, ngaahi fatongia mo e ngaahi lakanga 'i he kuohilí</p> <ul style="list-style-type: none"> Fakaheka mo fakahifo 'a e ngaahi puha vesitapolo lalahi mei he ngaahi me'alele lolotonga 'enau lelé mo e ngaahi pālatí. 'Ova 'i he ta'u 'e 2 'i he ngāue ko e faka'uli forklift lolotonga 'eku 'i he ABC.
<p>Ko e hā 'a e ngaahi pōto'i ngāue fakatekinikale/'ilo 'okú nau kumi ki aí?</p> <ul style="list-style-type: none"> Laiseni misini hiki (Forklift) Laiseni faka'uli Kalasi 2 (fiema'u lahi) 	<p>'Eku ngaahi pōto'i fakatekinikale mo e 'ilo</p> <ul style="list-style-type: none"> Lolotonga 'i ai 'eku laiseni Kalasi F 'i he forklift. 'I ai 'eku laiseni faka'uli kakato NZ ki he ta'u 'e 1 pea lava keu faka'uli 'i ha me'alele manual mo e four-wheel-drive, lolotahi ke tohi kole ki he laiseni faka'uli Kalasi 2.
<p>Ko e hā 'a e ngaahi pōto'i ngāue 'oku ala faka'aonga'i 'i he tafa'aki kehekehé 'okú nau kumi ki aí?</p> <ol style="list-style-type: none"> Sino mālohí Ngāue fakataha 'i ha kulupu Mateuteu ke ke ngāue Lava'i hā fa'ahinga ngāue pē 	<p>Ko 'eku ngaahi pōto'i ngāue 'oku lava ke fe'āveakí mo e founga neu ngāue'aki kinautolú</p> <ol style="list-style-type: none"> Fa'ó mo hiki 'a e ngaahi puha vesitapolo lalahi. Tauhi ke mālohi hoku sinó 'aki 'a e lele, va'inga 'akapulu mo e fakamālohi sino. Va'inga 'i he ngaahi timi sipoti, lolotonga kapiteni 'i he timi 'akapulu. Ko 'eku hoko ko ia ko e tokotaha fa'oakí, na'á ku tokoni ai ki he kau mēmipa kehe 'o e timí ke fakakakato honau ngaahi fatongiá. Ko e ngāue faingata'a 'oku fakahoko 'e he tokotaha fa'oakí, 'i he houa 'e 8 'i he 'aho pea kamata pongipongia e ngaahi ngāue. To e ngāue foki 'i he ngaahi faka'osinga 'o e uiké (weekend) ko e toklotaha faifakatau 'a e pausa BP. Fa'a fakatokanga'i ai 'a e ngaahi fatongia 'oku fiema'u ke fai hangē ko e tauhi ha feitu'u ke ma'a, fetuku holo ha koloa.
<p>Ko e hā ha me'a 'okú nau toe ala ke siofi?</p> <ul style="list-style-type: none"> 'Ilo ki hono tauhi 'o e mo'ui leleí mo e malú 	<p>Founga 'oku ou fakakakato 'aki e ngaahi fiema'u kehé</p> <ul style="list-style-type: none"> Na'e 'i he tu'unga mā'olunga 'a 'eku mahino'i 'a e mo'ui leleí mo e malú lolotonga 'eku ngāue ko e tokotaha fa'oakí.

Ko ho taimí eni. Tohi'í hifo 'a e fakamatala mei he ngāue 'okú ke tohi kole ki ai.

Tokoni: 'Oua te ke hoha'a kapau 'oku 'ikai te ke ma'u kotoa 'a e ngaahi taukei 'oku lisi atú

Tohi kole ki he ngāue kapau 'oku ke meimei ma'u kotoa 'a e ngaahi pōto'i ngāue mahu'inga 'oku lisi atu 'i he tu'uaki ngāue.

Koe me'a ke siofi

Ko e hā 'a e me'a 'okú ke 'ilo fekau'aki mo e kautahá? Vakai ki he uepisaiti pe talanoa ki he kakaí. Ko e hā 'a e ma'e 'okú nau faí?

Ko e me'a 'okú ou 'ilo pe ma'ú

Fakamatala fekau'aki mo ha kautaha tatau kuo u 'osi ngāue ai

Ko e hā 'a e lakanga'? Ko e hā 'a e ngaahi ngāue tefito mo e ngaahi fatongia'?

Ko 'eku ngaahi fatongia mo e ngaahi lakanga 'i he kuohilí

Ko e hā 'a e ngaahi pōto'i ngāue fakatekinikale mo e taukei 'oku nau fiema'u'?

Ko 'eku ngaahi 'ilo moe taukei fakatekinikale

Koe me'a ke siofi

Ko e hā 'a e ngaahi pōto'i ngāue 'oku ala faka'aonga'i takai holo 'okú nau kumi ki aí?

Ko e me'a 'okú ou 'ilo pe ma'ú

Ko 'eku ngaahi pōto'i ngāue 'oku lava ke fe'āveaki holó mo e founa neu ngāue'aki kinautolú

Ko e hā ha me'a te nau toe ala siofi?

'E fēfē 'eku fakakakato 'a e ngaahi fiema'u kehe.

Faka'osí, manatu'i 'a e ngaahi fakahinohino mā'olunga kihe ola lelei 'i he tohi kole ngāue:

- Tohi kole ki ha ngaahi lakanga 'oku hōhoa tatau ofi taha ki ai 'a ho'o ngaahi pōto'i ngāue mo ho'o ngaahi tu'unga fakaakó.
- Tuku ha taimi lahi fe'unga ke fai ai 'a ho'o tohi kolé.
- Fakapapau'i 'oku 'i ai ha'o tu'asila 'imeili fakapolofesinale.
- Muimui fakalelei ki he ngaahi fakahinohino ki he tohi kolé.
- Kumi ha taha ke ne vakai'i 'a ho'o CV mo e tohi kole ngāue fakalukufuá 'o fakatatau ki he foomu kolé.
- Fakakau 'a e hingoá 'o e lakanga 'okú ke tohi kole ki aí 'i he 'ulu'i kaveinga (subject line) 'o ho'o 'imeilí.
- Fakapapau'i 'okú ke fakakau ho hingoá mo ho fika telefoní 'i he 'imeilí.
- Ngāue'aki ho hingoá 'i he hingoá 'o e faile CV kimu'a pea toki fakahū.

Tokoni: Kapau 'oku 'ikai ke 'i ai ha'o komipiuta 'oku ma'u ai 'a e 'initaneti

'A'ahi ki ho'omou laipeli fakakoló pe senitā fakakomiuniti' ke fekumi pea fakahū atu mei ai 'a ho'o tohi kole ngāue.

Tokoni

Ki ha to e tokoni lahi ange ki ho'o CV mo e tohi kole ngāue fakalukufuá, vakai ki he 'emau tohi ngāue (workbook) Ngaahi tohi kole ngāue (*Applying for jobs*): CVs, ngaahi tohi kole ngāue fakalukufuá mo lahi ange pe 'a'ahi ki he **careers.govt.nz**.

Tui ha'o Kakala ki ha'o Ngāue (Career)

Ko e tohi kole ki ha ngaahi ngāue: CVs, tohi fakafe'iloaki kumi ngāue (cover letters) mo e ngaahi me'a lahi ange

Tui

O le upega e tautau, 'a e fāgota

'Okapau 'e 'ikai teke ikuna he 'uluaki feingā, feinga, feinga pea to e feinga pē

Palōveape mei Ha'amoia

Ko e mateuteú mo e palaní 'a e kī ki he ola lelei 'o ha kumi ngāue.

Fokotu'utu'u 'a ho'o CV mo e tohi fakafe'iloaki kumi ngāue

'Oku femou'ekina 'a e ngaahi ngāue'angá, ko ia 'ai ho'o CV mo e tohi kole ngāue 'oku fiema'u ke fakaha'i lelei ai 'oku fenāpasi vaofi me'a 'oku fiema'u 'e he ngāue'angá.

Tokoni: Ko e ngaahi tokoni 'eni ki hono fokotu'utu'u 'a ho'o CV mo e tohi fakafe'iloaki kumi ngāue

- 'Oua 'e ngāue'aki 'a e CV mo e tohi fakafe'iloaki tatau ki he tohi kole ngāue kotoa pē.
- Lau 'a e tu'uaki 'o e ngāue mo e/pe tohi fakama'ala'ala 'o e ngāue pea faka'ilonga'i 'a e ngaahi 'ilo mahu'inga mo e ngaahi taukei fiema'ua 'oku fiema'u 'e he pulengāue'.
- Kumi ke ke 'ilo koe hā 'a e ngaahi 'il fakangāue 'oku kumi kiai 'a e kau pulengāue' 'ihe fa'ahinga ngāue'anga koeni pē koe ngāue 'okú ke fiema'u, 'a'ahi ki he careers.govt.nz.

Fokifokihi 'a e fakamatala ki he ngāue

'I he taimi lahi ko e lakanga 'okú ke tohi kole ki ai 'oku 'i ai hono fakamatala pea 'oku kato'i ai 'a e ngaahi ngāue te ke fakahoko 'i he lakangá, ngaahi pōto'i ngāue mo e taukei 'okú nau fiema'ú pea mo ha fakamatala fakakātoa ki he kautahá. Ke tohi ho'o CV mo e tohi kole ngāue fakalukufua ke sai'ia ai 'a e ngāue'angá, ngāue'aki 'a e fakamatala ki he ngāue.

Muimui ki he ngaahi sitepu 'o laló ke tokoni atu ke ke mahino'i 'a e fakamatala ngāue

Sitepu 1

Fekumi ke 'ilo 'a e ngāue 'a e kautahá.

- 'Oku fa'a 'asi ma'u pē 'eni 'i he fakamatala ki he ngāue ka 'e lava pē ke fiema'ú ke ke to e fai ha fekumi lahi ange.
- Kumi ha fakamatala 'ihe ngaahi tefito'i koloa (products) pe ngaahi fatongia 'o e kautahá. Te ke lava 'o fai 'eni 'i ha'o sio ki he 'enau uepisaiti mo ha'o talanoa mo ha kakai 'okú ke 'ilo.
- Fakakaukau atu ki he founa 'oku hōhoa lelei ai 'a e ngaahi me'a 'okú ke fakamahu'inga'í mo e ngaahi taumu'a fe'unga tatau tofu pē moe kaveinga 'a e kautahá.

Sitepu 2

Fekumi ke 'ilo 'a e ngaahi pōto'i ngāue mo e taukei 'okú nau fiema'ú

- 'Oku kau ki heni 'a e ngaahi pōto'i fakatekinikale mo e taukei mo e ngaahi 'ilo fiema'ua fakangāue.

Sitepu 3

Tānaki ha fakamo'oni ki he founa 'oku fenāpasi ai 'a ho'o ngaahi pōto'i ngāue mo e taukei mo e lakangá.

- Fokotu'u ha lisi 'o e ngaahi fakatātā ki he founa 'o ho'o ngāue'aki 'a e ngaahi pōto'i ngāue 'oku fiema'ú. Lisi 'a e ngaahi lavame'a 'okú nau fakahaa'í atu ai 'a e lelei 'o ho'o faka'aonga'í 'o e ngaahi pōto'i ngāue ko 'eni.

Teuteu ke fa‘u ‘a ho‘o tohi fakafe‘iloaki kihe kole ngāue

Ko e lelei ‘o e tohi fakafe‘iloaki kole ngāue ‘e lava ke fiema‘u ai ‘e he pule ngāue ke ne faka‘eke‘eke koe.

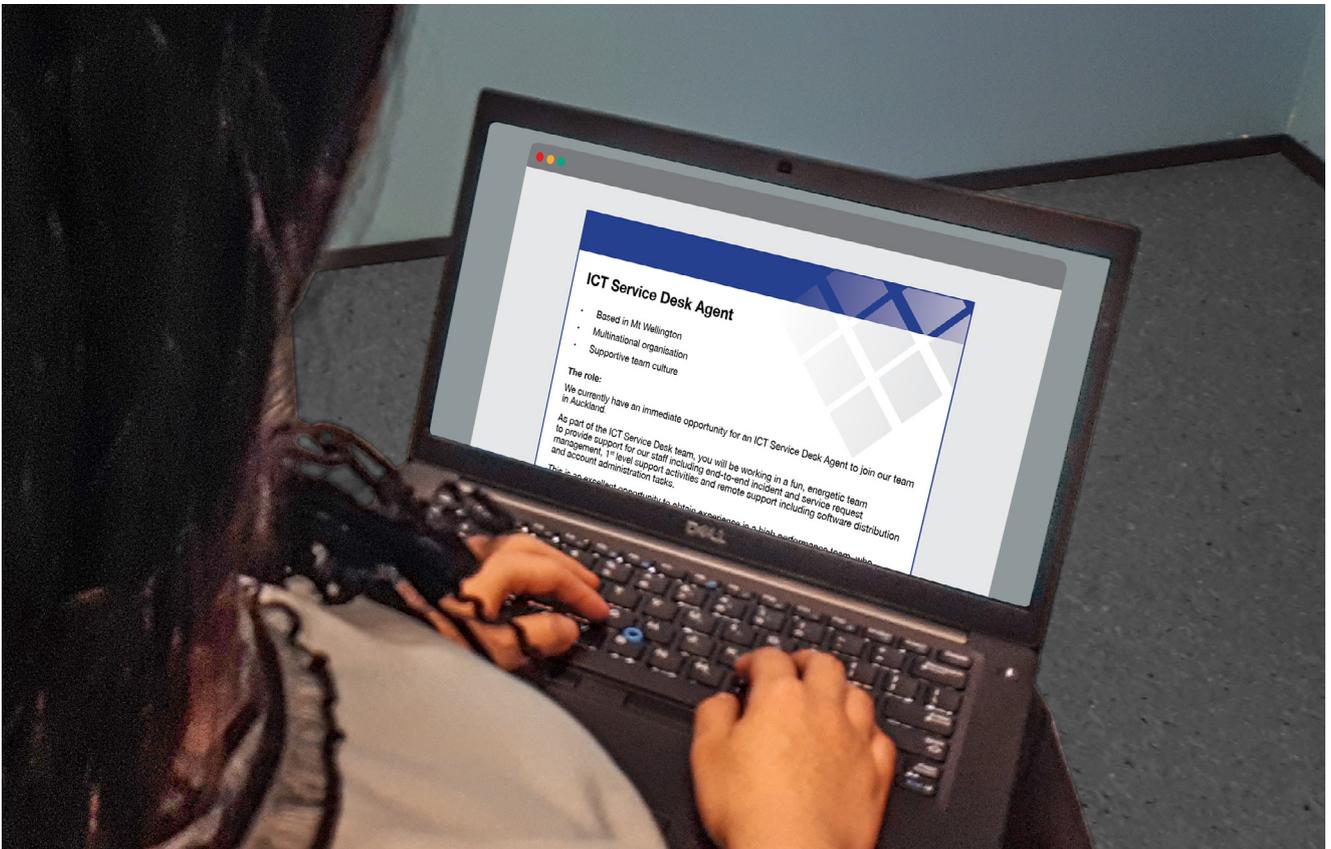
‘I he ‘osi ‘enau lau iá, ‘oku tonu ke nau ‘ilo pau ai ‘a e founa te ke tokoni ai ki he lavame‘a ‘a ‘enau kautahá.

Ko e hā ‘a e tohi kole ngāue fakalukufuá?

Ko e tohi fakafe‘iloaki kihe kole ngāue ko ha tohi mahu‘inga ia ke fakafehokotaki atu ‘aki koe ki he ngāue‘angá pea ‘oku ‘oatu ai ‘a e ‘uhinga ‘okú ke fe‘unga ai mo e ngāue

‘Oku fiema‘u ke fakahā atu ‘e he tohi fakafe‘iloaki kole ngāue ‘a e:

- ‘uhinga ‘okú ke sai‘ia ai ‘i he lakangá
- founa ‘oku fenāpasi ai ‘a ho‘o ngaahi pōto‘i ngāue mo e taukeí mo e ngāue
- ko e hā ha ‘uhinga ke lau ai ‘e ha pulengāue ‘a ho‘o CV.

Ko e hā 'a e fakamatala 'oku fiema'u ke u tānakí?

Ngaahi sitepu ki ha tohi kole ngāue fakalukufua 'oku ola lelei

Tokoni

'I ho'o tānaki atu 'a e ngaahi fakaikiiki pau fekau'aki mo e ngāue'angá ki ho'o tohi fakafe'iloaki kole ngāue 'oku fakahā atu ai 'okú ke sai'ia 'iate kinautolu pea mo e lakanga. Fakahoko ha fekumi ke ma'u atu ha fakamatala fekau'aki mo e kautahá.

- Lau 'a e tu'uaki ngāué mo e fakamatala ki he ngāué.
- 'Alu ki he uepisaiti 'a e kautaha ke 'ilo ai ki he 'enau ngāue mo e ngaahi me'a pe ngaahi sēvesi 'oku nau 'oatú.
- Talanoa ki he ngaahi kaungāme'a mo e fāмили ne nau 'osi ngāue 'i he kautahá pe na'e hoko ko ha kasitomá.

Fakatātā ‘o e tohi fakafe’iloaki kihe kole ngāue

Ngāue‘aki ‘a e fakatātā ko‘eni ke tokoni atu ki hono fa‘u ho‘o tohi fakafe’iloaki kole ngāue.

Koe me‘a ke fakakaú

Fakatātā

Koe me‘a ke fakakaú

Ko ho‘o ngaahi fakaiiki ki he fetu‘utaki

Tohi, ‘i he fakahokohoko ko ‘eni:
 • Ko ho hingoa kakatō
 • Ko ho feitu‘ú mo e koló (fili tau‘atāina)
 • ho ngaahi fika telefoní
 • ho tu‘asila ‘imeilí

Pare Bennett
 Feitu‘ú mo e koló (fili tau‘atāia)
 H: 09 999 9999
 M: 021 123 9999
 E: Pjbennettnetwork@email.com

30 Sanuali 2021

Ko honau ngaahi fakaiiki ki he fetu‘utaki

Tohi, ‘i he fakahokohoko ko ‘eni:
 • hingoa ‘o e tokotaha ‘okú ke tohi ki aí
 • hono tu‘unga ‘i he ngāue
 • ‘enau kautahá
 • honau tu‘asilá

Hone Jones
 Pule HR ‘i he Health Ace
 85 Hala Tūsite
 ‘Okalani

Mālō e lelei Hone Jones,

Fekau‘aki mo e fatongíá

Tohi‘i kakato ‘a e hingoa ‘o e lakangá mo ha ngaahi fika faka‘ilonga (reference numbers).

Fekau‘aki mo e: Lakanga ‘atā, Healthcare Assistant
 (lakanga ‘atā 40568)

Ko e ‘uhinga ‘o ho‘o tohi

Fakamatala‘i ‘a e ‘uhinga ‘okú ke tohi atu ai kiate kinautolú pea mo e feitu‘u ná‘á ke sio ai ki he tu‘uaki ‘o e ngāue.

‘Okú ou tohi kole atu ki he lakanga ko e Healthcare Assistant ‘i ho‘o kautaha, na‘e tu‘uaki ‘i he SEEK ‘i he ‘aho 20 Sanuali 2021.

‘I he ta‘u ‘e hongofulu kuo ‘osí neu ngāue ai ko ha tokotaha tauhi mo e tokoni faka‘api ma‘á e ngaahi kautaha tauhi ‘i homau feitu‘ú, pea neu a‘usia ai ‘a e pōto‘i ngāue ‘i he fetu‘utaki mo e fakafekau‘aki ki he kakai kehé.

‘UHINGA ‘OKÚ KE FIEMA‘U AI HA NGĀUE FO‘OU

Fakamatala‘i ‘i ha sētesi pē ‘e taha ‘a e ‘uhinga ‘okú ke kumi ai ha ngāue fo‘ou.

Neongo ná‘á ku fu‘u manako ‘aupito ‘i hoku ngaahi fatongia tauhi ‘i he kuohilí, ‘okú ou fiema‘u ha ngāue fo‘ou mo ha faingamālie ke fakatupulekina ai ‘eku ngāue ki he mo‘ui leleí.

‘Ahó

Fakakau ‘a e ‘aho ‘okú ke ‘ave atu ai ‘a e tohi.

Ko honau ngaahi fakaiiki ki he fetu‘utaki

Ngāue‘aki ‘a e hingoa kakato ‘o e tokotaha ko iá, kae ‘oua ‘e kamata “Dear Sir/Madam”. Kapau ‘oku ‘ikai te ke fakapapau‘i pe ko hai ‘e tu‘asila ki ai ho‘o tohi, fetu‘utaki ki he ngāue‘angá ‘o ‘eke.

Hisitōlia nounou

Tohi ha sētesi ‘e taha ‘o fakamatala‘i ai ‘a e me‘a kuó ke faí mo e ngaahi pōto‘i ngāue kuó ke a‘usíá.

Koe me'a ke fakakaú

Fakatātā

Koe me'a ke fakakaú

Koe hā 'a e me'a te ke 'omi ki he fatongiá

Fakamatala mai ki he ngaahi me'a te ke 'omaí.

Koe hā 'a e 'uhinga 'okú ke sai'ia ai 'i he 'enau kautahá

Fakamatala'í mai 'a e me'a 'okú ke sai'ia ai fekau'aki mo 'enau kautahá mo e 'uhinga 'okú ke fie ngāue ai ma'a kinautolú. Tohi hifo pe ko e hā 'okú ke pehē ai 'e lelei ha'ō ngāue ki he 'enau kautahá.

Faka'osingá

Fokotu'u atu ke 'ulungaanga fakapolofesinale 'a ho'ō tatau atú, 'o 'oua 'e fu'u faka'eí'eiki pe fu'u palahi. Tohi ho hingoa 'uluakí mo e fakaikú pea fakamo'oni.

Kuó u 'osi tānaki atu 'eku CV ke pou pou ki he 'eku tohi kole ngāué. 'Oku fakahaá'í atu ai teu 'oatu 'a e ngaahi pōto'í ngāue mahu'inga ki he fatongiá, kau ai 'a e:

- Fakamamafa kihe tauhi taimi mo e taukei he faifatongia maau.
- Setifikeiti First Aid 'oku kei faka'aonga'í
- Ngaahi taukei ki mu'a moha ngaahi fiema'u 'a e kakai kehekehe
- 'Uhinga totonu mo e ngāue mālohi.

'Oku lelei 'a e ongoongo 'o e Health Ace pea 'okú ne fakamahu'inga'í 'a hono faka'ai'ai mo e pou pou'í 'o e kakai 'okú nau tauhi ke nau tau'atāina. 'Oku 'ata lelei eni kiate au he 'oku ou tui 'oku mahu'inga 'a e ngāue mo e tokotaha takitaha ke a'usia 'enau ngaahi taumu'a fakafo'ituituí. 'Okú ou vēveveke mo fakapalofesinale, mo tui 'okú ou fe'unga lelei mo e 'ulungaanga ngāue fakatimi a e kautahá pea tokoni ke hokohoko atu 'a e lava me'a 'a e potungāué.

Teu fiefia ke ma'u ha faingamālie ke talanoa mo koe ki he ngaahi fiema'u mo e ngaahi me'a ke fakahoko 'i he lakangá, mo e founa 'e lava ai ke u ngāue'aki 'eku ngaahi pōto'í ngāué ke 'aonga ki he lakanga ko'ení.

Fakamālō atu 'i ho'ō fakakaukau'í 'a 'eku tohi kolé. 'Okú ou 'amanaki atu ki ha'á ku fanongo meiate koe.

Faka'apa'apa atu,

Pare Bennett

Pare Bennett

Ko hono faka'osí

Tala atu 'okú ke fiema'u ha faingamālie ke talanoa hangatonu mo ia pea ke fakamālō atu kiate kinautolu.

Fokotu'utu'u 'o e tohi fakafe'iloaki kihe kole ngāue

Ngāue'aki 'a e founga fakangāue (template) ko'ení ke tokoni atu ki he fa'u 'a ho'o tohi fakafe'iloaki kole ngāue.

Ho hingoá

Ho tu'asilá

Ho fika telefóni

Ho tu'asila 'imeilí

'Ahó

Hingoa 'o e tu'uaki ngāué

Kautaha

Tu'asila

Tu'asila 'imeilí

Mālō e lelei

'Okú ou tohi kole ngāue atu ki he

fatongia 'oku 'ataá

'i he

na'e tu'uaki atu 'i he

Hingoa 'o e tu'uaki ngāué

Hingoa 'o e Lakangá

Fika 'o e fatongia 'oku 'ataá

Kautaha

Hingoa 'o e feitu'u

Fakamatala ki ho'o sai'ia 'i he ngāué mo e founga te ke fe'unga lelei ai mo e kautahá.

Fakafehokotaki ho'o taukei, ngaahi pōto'i ngāue mo e ngaahi tu'unga fakaako ki he lakangá. Ngāue'aki ha fakatātā pau 'e ua pe tolu. Fekumi ki he ngāue'angá 'i he 'initaneti' pea fakahā atu 'a e founa 'e 'aonga ai ho'o ngaahi pōto'i ngāue ki he ngāue'angá.

Ke poupu ki he 'eku tohi kole ngāue 'okú ou 'oatu fakataha ai mo ha tatau 'o 'eku CV. 'E fakahaá'i ai teu 'omai e ngaahi pōto'i ngāue mahu'inga ki he lakangá', 'o fakakau ai:

- *Faka'ilonga'i hokohoko ho'o ngaahi pōto'i ngāue 'oku fe'unga mo e lakangá.*
-
-
-
-
-

Teu fiefia ke ma'u ha faingamālie ke talanoa mo koe ki he 'eku tohi kole ngāue mo e founa 'e lava ai keu ngāue'aki 'eku ngaahi pōto'i ngāue ke 'aonga

Kautaha

Fakamālō atu kihe fakakaukau'i 'a 'eku tohi kolé. 'Okú ou 'amanaki atu ki ha'o tali 'e 'omai.

Faka'apa'apa atu

Ko ho hingoá

Ngaahi tokoni

- Tuku ke 'ata'atā 'a e ngaahi ngata'anga (edges) 'o e peesi' pea mo e vaha'a 'o e palakalafi takitaha pe kongá iiki ange.
- Ngāue'aki 'a e mata'itohi (font) 'oku faingofua ke lau (pe tohi nima lelei 'o kapau 'oku kole atu ke ke tohi nima mai pē ho'o tohi kolé). Ngaahi fakatātā 'o kau ki ai 'a e Calibri, Georgia, Helvetica, Arial mo e Times New Roman.
- Ko e ngaahi tohi fakafe'iloaki kole ngāue 'oku 'ikai ke fa'a lōloa ange 'i ha peesi pe 'e taha.

Sivisiʻi hoʻo tohi fakafeʻiloaki kihe kole ngāue

Ngāueʻaki ʻa e lisi koʻeni ke fakapapauʻi ʻe lava ʻe hoʻo tohi kole ngāue fakalukufuá ʻo ʻoatu ha faingamālie lelei ke lava ke fakaʻekeʻeke koe.

Ngāue ke fakahokó

ʻOsi fakahoko

ʻOku ʻi he peesi pē ʻe taha? ʻOku maau ʻe ne ʻasi maí mo fakapalofesinale?

Naʻá ke tauhi ke nounou ʻa e ngaahi sētesí mo e ngaahi palakalaffi?

ʻOku fakatuʻasila ki ha tokotaha pau?

ʻOku tonu ʻa e kautaha ʻoku fakatuʻasila ki ai?

ʻOku tatau mo e meʻa ʻoku kumi ki ai ʻa e ngāueʻangá? (ʻOku fokotuʻu mai ʻa e ngaahi pōtoʻi ngāue mo e lavameʻa ʻi he akó?)

ʻOku ke ongoʻi taʻetoe veiveiua ,anga fakakaumeʻa mo vēkeveke?

ʻOku fakaʻasi nai ai ʻokú ke ʻiloʻi ha meʻa fekauʻaki mo e kautahá?

ʻOku fakatefito nai ʻi he meʻa ʻte ke lava ʻo faiʻ, ʻo ʻikai ʻi he meʻa ʻokú ke fakaʻamu te ke maʻu mei he ngāueʻangá?

Kuo ke fakaʻosi ʻa e tohi ʻi ha founga māsila?

Kuo ke fakamaʻalaʻalaʻi atu ʻa e founga ʻo e fetuʻutaki atu kiate koe?

Kuo ke vakaiʻi pe ʻoku ʻi ai ha meʻa ʻoku hala pea kuo toe vakaiʻi ʻe ha tokotaha kehe?

Naʻá ke ngāueʻaki ha ngaahi lea fakatapau hangē ko e ʻʻTeu lavaʻʻ mo e ʻʻOkú ou lavaʻʻ?

Ngaahi Nouti

Fakakakato ‘a e ngaahi foomu ki he tohi kole ngāue

Ko ‘ene maau pē ‘a e me‘a kotoa ke fakakakató ‘e lava ke fiema‘u atu koe ke ke lesisita ‘i he uepisaití mo fakafonu ha foomu tohi kole.

‘Oku ‘i ai ‘a e fakatātā ‘i he ngaahi peesi ‘oku hokó ke ke fakafonu.

‘I ho‘o fakafonu ha foomu tohi kole ‘oua ‘e fakavave pea fakapapau‘i ‘oku kakato ‘a e ngaahi fakamatala kotoa pē ‘oku fiema‘ú.

- Lau fakalelei ke mahino ‘a e tohi kolé mo e ngaahi fakahinohinó. Kapau ‘e ‘ikai te ke muimui ki he ngaahi fakahinohinó mo tonu ‘a hono fakakakato o e foomú ‘e lava pe ke ‘ikai fai ha sio ia ki ho‘o tohi kolé.
- Tauhi ha tatau ‘o ho‘o foomu tohi kolé ko ha fakamo‘oni (reference) te ke to e lava ‘o vakai ki ai ‘a mui.
- Vakai‘i fakalelei ho‘o ngaahi talí. Kole ki ha taha kehe ke ne toe lau mo vakai‘i ‘oku tonu e sipelá mo e kalamá.
- ‘Okapau ‘e faingamalie tuku ‘ihe komipiuta ha tatau ‘o e foomú pea toutou ako ai hono fakafonú.

Health Ace

Hala Leaf
'Okalani

Telefoni 09-999-90909090

Tohi Kole Ngāue

Fakamatala Fakafo'ituitui			
Hingoa: Fakaiku	'Uluaki	Lotoloto	Īmeili
Tu'asila 'o e Hala	Kolo	Telefoni 'i 'Api	
	Post Code	Telefoni to'oto'o	
'Okú ke 'atā ke ngāue 'i Nu'u Silá ni?	'Okú ke ta'u 18 pe lahi hake?		Kapau 'oku 'io, 'Aho Fā'ele'i
Na'e hilifaki hao tautea ki ha hia 'i he lolotonga 'o e ta'u 'e 7 kuo 'osi?			
Kapau 'oku 'io, kātaki 'o fakamatala'i mai			
Ko e hā 'a e lakanga 'okú ke tohi kole ki a'i?			'Aho te ke lava 'o kamata ai
Ko e hā 'a e founa na'á ke fanongo ai fekau'aki mo e lakanga ko'eni?			
Ngaahi Ngāue 'i he Kuohilí			
Tu'asila 'o e Kautahá			
Telefoni			
Hingoa 'o e supavaisa na'á ke tokí mavahe mei a'i			
'Aho ngāue	Mei he	Ki he	
Lakanga/Hingoa 'o e Fatongia			
'Uhinga 'okú ke nofo ai mei he ngāue			
'E lava ke mau fetu'utaki atu ki he ngāu'anga ko'eni?			
Ngaahi Ngāue 'i he Kuohilí			
Tu'asila 'o e Kautahá			
Telefoni			
Hingoa 'o e supavaisa na'á ke tokí mavahe mei a'i			
'Aho ngāue	Mei he	Ki he	
Lakanga/Hingoa 'o e Fatongia			
'Uhinga 'okú ke nofo ai mei he ngāue			
'E lava ke mau fetu'utaki atu ki he ngāu'anga ko'eni?			

Health Ace

Hala Leaf
'Okalani

Telefoni 09-999-90909090

Tohi Kole Ngāue

Fakamo'oni				
Hingoa				
Hingoa 'o e fatongia				
Kautaha				
Telefoni				
'Imeli				
Fakamo'oni				
Hingoa				
Hingoa 'o e fatongia				
Kautaha				
Telefoni				
'Imeli				
Ako				
	Hingoa/Feitu'u 'oku tu'u ai	Ta'u faka'osi na'e fakakakato ai	Lēvolo 'o e akó	Ngaahi Faka'ilonga Fakaakó
Kolisi				
'Univesiti				
Politekiniki (Polytechnic)/ Ako Ngāue (Trade School)				
Me'a kehe				
Lisi 'o ha ngaahi pōto'i ngāue makehe, ako ngāue pe ngaahi pōto'i lahi ange				
Fakangatangata 'I ho'o fakamo'oni, 'okú ou fakaapapau'i atu heni ko e fakamatala 'i 'olungá, 'i he 'eku 'ilo lelei taha, 'oku tonu. 'Oku mahino kiate au ko e lohiaki'i 'o e fakamatala ko'ení 'e lava ke ta'ofi ai au mei hano fakangāue'i pe hoko ke tuli ai au kapau 'e fakangāue'i au. 'Okú ou loto foki ke fetu'utaki ki he ngaahi ngāue'anga neu 'osi ngāue ai ki mu'á fekau'aki mo 'eku ngaahi lekooti ngāué.			Fakamo'oni Hingoa 'Aho	

Fakamatala'i 'o e Ngaahi fo'i Leá

Teemi	Fakamatala	Ko ho'ó mahinó/noutí
ngaahi lavame'a	<p>Koe ikuna'i ha fa'ahinga me'a hili ha feinga malohi pe ngāue lahi.</p> <p>Fakatātā, fakakakato 'o ha polokalama ako, ma'u ha ngaahi pale pē' koe tokangaekina mei he ngāue'angá.</p>	
sisitemi ki hono muimui'i 'o ha taha 'oku tohi kole ngāue (applicant tracking system – ATS)	<p>Me'angāue faka'ilekituloniki ki hono faitaa'i 'o e ngaahi tohi kole ngāué mo vakai'i pe 'oku fe'unga 'a e tokotaha 'oku tohi kolé mo e lakangá.</p>	
fakanounou'i 'o ha lea mo e faka'ilonga mata'itohi (acronyms)	<p>Ko e ngaahi teemi fakafofonga lea (Abbreviations) ko e fakanounou ia 'oe ngaahi fo'i lea kakato, fakatātā, Dr pe govt (government).</p> <p>Ko e ngaahi faka'ilonga mata'itohi (acronyms) ko e fakafofonga'i ia 'e ha mata'itohi ha lea pe hingoa, hangē ko e ATS (applicant tracking system) pe ASAP (as soon as possible).</p>	
ngaahi 'ulungaanga taau	<p>Ko ha 'ulungaanga fakafo'ituitui pe tō'onga, hangē ko e, falala'anga pe 'atamai ma'u.</p>	
visone 'a e kautaha mo e ngaahi 'ulungaanga 'oku nau fakamahu'inga'i	<p>Ko e ngaahi taumu'a 'a e kautahá, me'a 'okú nau faí mo e fefeē 'a e fakafeangai 'a e kakai 'i he kautahá.</p>	
'ilo fiema'ua ke fakangāue'i	<p>Ko hono ma'u ha ngaahi fa'unga taukei faka ngāue, 'ilo mo e ngaahi fakakaukau taau 'oku fiema'u ki he ngāué.</p>	

Teemi

Fakamatala

Ko ho'ó mahinó/noutí

Koe ngaahi taukei 'i he fengāue'aki

Ko e ngaahi pōto'i ngāue mo e fakakaukau taau 'oku faka'aonga'i 'ihe fengāue'aki moe kakai.

Koe tu'uaki ngāue

Ko ha tu'uaki ha ngāue ki ha lakanga 'oku 'atā' 'oku lava ke pulusi atu 'i he ngaahi uepisaiti hangē ko e Trade Me, Seek mo e ngaahi nusipepá pe 'i he ngaahi papa tu'uaki ngāue 'i he ngāue'angá moe komiuniti'. Ko e ngaahi tu'uaki ngāue 'oku nounou pea 'ikai lahi 'a hono fakaikiiki hangē ko e ngaahi fakamatala ki ha ngāue.

Koe fakamatala kihe ngāue'

Ko e ngaahi fakaikiiki mo e fakahinohino pau 'o ha lakanga ngāue kau ai 'a e ngaahi fatongia moe ngaahi tu'utu'uni ke fakahoko.

Koe tokotaha filifili kau ngāue

Ko ha tokotaha 'okú ne tokanga'i 'a hono vakai'i 'o e ngaahi tohi kole ngāue mo hono fili 'o e tokotaha tonu ki he lakangá. 'E lava ke nau ha'u mei he taka'aki 'o e kautaha 'okú ne tokonga'i 'a e kakai ngāue (human resources) pe ngāue ki ha kautaha tu'uaki ngāue mei tu'a.

Koe fika 'o e ngāue

'E lava ke tånaki ha fika ki ha ngāue pau 'okú ke tohi ki ai. 'Oku lahi hono ngāue'aki 'e he ngaahi kautaha lalahi 'oku 'iai 'enau ngaahi lakanga 'oku 'atá.

Koe kau fakamo'oní

Koe kakai 'okú nau 'ilo'i lelei koe tenau lava 'o fakamatala'i ho'ó ngaahi pōto'i ngāue pe mālohingá ki ha ngāue'anga 'e lava ke ne fakangāue'i koe.

Koe fokotu'utu'u 'ete ngāue faka e kita

Ko ho'ó to'onga moe lelei fakalukufua' 'oku 'a'au ia ke ke fakahoko.

Tui ha'o Kakala ki ha'ó Ngāue (Career)

Ko e tohi kole ki ha ngaahi ngāue: CVs, tohi fakafe'iloaki kumi ngāue (cover letters) mo e ngaahi me'a lahi ange

Ngaahi fehokotaki ki he ma'u'anga fakamatala makehe

Kumi ngāue

Ako ke 'ilo pe 'oku fēfē 'a e kumi ngāue', fa'u ha CV pea fai ha'o tohi kole ngāue

careers.govt.nz/job-hunting

CV mo e ngaahi pepa kuo 'osi fakapolokalama kihe fa'u tohi fakafe'iloaki kumi ngāue

Koe ngaahi pepa fakapolokalama ke fa'u 'aki ho'o CV mo e tohi fakafe'iloaki kole ngāue

careers.govt.nz/job-hunting/cvs-and-cover-letters/templates

Polokalama fakafaingofua kihe fa'u 'oe CV (CV Builder)

Fale'i ki he ngaahi sitepu ki hono fa'ufa'u 'o ha CV

careers.govt.nz/tools/cv-builder

Ngaahi fakamatala ki he ngāue 'oku 'atā'

Koe Fakamatala ki he ngaahi ngāue 'oku 'atā' e 400 tupu

careers.govt.nz/jobs-database

Ngaahi Nouti

Vagahau ti fakafelevehi e tau vagahau

Faka'esia 'a ho'o ngaahi leá. Ko hono 'ai
'e tahá, lea tokanga mo faka'apa'apa

Palōveape mei Niue

Ngaahi Me'a ke Fakatokanga'i

'Oku fie fakatokanga'i 'e he Pacific Work Connect 'a e Potungāue ma'á e Kakai Pasifiki (Ministry for Pacific Peoples), kinautolu 'okú mau fengāue'akí, ngaahi kulupu fakakomiuniti mo e ngaahi kāinga 'i he TEC 'i he 'enau pou pou mo e tokoni maí.

Fakamālō atu 'i ho'o kau mai ki he ako mo e ngaahi polokalama fakahinohinó.

Kātaki 'o vahevahe atu ho'o ngaahi a'usia mo e ngaahi nāunau mei he Fakafehokotaki Ngāue 'a e Pasifiki ki ho fāmilí, ngaahi kaungāme'á mo e ngaahi netiueká. Tenau lava 'o lēsisita ke kau mai ki he polokalamá 'aki ha'anau 'a'ahi ki he careers.govt.nz/pacific-work-connect or facebook.com/pacificworkconnect.

Fa'afetai tele lava

Mālō 'aupito

Vinaka vaka levu

Ko rab'a Ko bati n rab'a

Kia ora

Fakaue lahi

Fakafetai lahi lele

Fakafetai

Fgiåkse'ea

Meitaki

Tongan

Tertiary Education Commission © 2023. Ko e totonu ki he ngāuē ni 'oku laiseni ia 'i he malumalu 'o e laiseni Creative Commons Attribution 3.0 'a Nu'u Silá. Ko hono mo'óni, 'okú ke tau'atāina ke ke hiki tatau, tufaki mo liliu 'a e ngāuē ni, kaekehe pē 'okú ke 'oatu 'a e fakafekau'aki (atribution) ki he Tertiary Education Commission peá ke tauhi pau ki he ngaahi tu'utu'uni kehe 'o e laiseni. Ke vakai ki ha tatau 'o e laiseni ko'eni, 'a'ahi ki he creativecommons.org/licenses/by/3.0/nz. Kātaki 'o fakatokanga'í ange 'oku 'ikai malava ke ngāue'aki 'a e sila faka'ilonga (logo) 'a e Tertiary Education Commission pe ko e sila faka'ilonga 'a e Pule'anga Nu'u Silá 'i ha fa'ahinga founa 'e maumau ai ha ngaahi kupu 'o e Lao ki he Ngaahi Fuká, Silá mo e Ngaahi Hingoa Malu'í (Flags, Emblems, and Names Protection Act) 1981 pe te ne maumau'í ha ngaahi kupu'í lao pehē kapau 'oku kaunga ia ki hano ngāue'aki 'i Nu'usilá ni. Ko e fakafekau'aki ki he Tertiary Education Commission 'oku totonu ke fakahoko ia 'i hono tohi'í 'o hono hingoá kae 'ikai ko hano hiki tatau 'o 'ene sila faka'ilongá pe ko e sila faka'ilonga 'a e Pule'anga Nu'u Silá.

ISBN: 978-0-473-60987-0

Naunau fika: TEC0185

Te Kāwanatanga o Aotearoa
New Zealand Government

**Tertiary Education
Commission**
Te Amorangi Mātauranga Matua

